

PM Plan R6-104. Sortförsök med blåusern

Version 2015-06-03 och gäller säsongen 2015

Magnus Halling

Variabelkoder angivna för det gamla systemet – frågetecken betyder skördenummer

Allmänt om graderingar

1. Vid gradering efter **0-100 procentskala** används i intervallet 10-90 normalt inte större upplösning än 5 eller 10 procentenheter. I intervallen 0-10 och 90-100 bör man ange värdet på en procentenhet när. Vid gradering av skadegörare kan det vid mycket små angrepp vara motiverat att gradera på en tiondedel när.
2. Vid **gradering 0-100** betyder vanligtvis 0 att det som graderas, inte alls förekommer och 100 att det förekommer fullt ut.
3. Vid gradering av **skador** av olika slag anges hur stor andel av en given blad- eller stjälkkyta som är skadad/angripen
4. Gradering av **botanisk sammansättning** och ogräsförekomst i procentandelar är svår och kräver god erfarenhet. Det är t.ex. lätt att överskatta andelen bredbladiga, högvuxna och lågvuxna växter och underskatta andelen gräs i ett blandbestånd. Procentandelen skall hänföras till vikten i torkad form. Var försiktig att dra ned en art vid gradering eftersom ögat luras av att andelen icke sådda arter kan se större ut än vad den är och några % påverkar andelen ren gröda mycket vid omräkningen som sedan görs.
5. Vid **gradering av planttäthet** är 0=inget bestånd av insådda arter i alla rader över hela rutan, 100=fullt bestånd av insådda arter i alla rader över hela rutan. Endast luckor i raden drar ned planttätheten. Ett lite glesare bestånd, men utan luckor, anges till 100 %. Ett övervintrat bestånd av rörsvingel har inte lika tätt med skott som ett övervintrat bestånd av engelskt rajgräs, men båda skall få 100 % i graderingen.
6. Vid **redovisning** av graderingsvärdena ska alltid datum anges.

ANLÄGGNINGÅRET

Vid anläggningen 2015 används databasen NFTS och därför skall data för dessa försök läggas in i den basen. Koderna gäller det gamla systemet.

Försöksplats: Välj en jämn och kvickrotsfri plats året före anläggningen.

Rutstorlek: Brutto 20-25 m²

Jordprov: Före gödningen uttages ett generalprov från matjorden. Provet skickas av försöksutföraren till Agri Lab AB, Årnevi 63, 755 97 Uppsala. Analys skall ske av jordens textur (jordart), mullhalt, pH, P-AL och K-AL.

Gödning: N-gödning: Högst 50 kg N per ha till skyddssåden. Vid sådd utan skyddssäd ges ingen kvävegödning till luserna.

Mätare: Anläggning 2015 har SW Nexus

Antal block: Tre

Sådd: Försöken anläggs valfritt med eller utan skyddssäd. Anläggning utan skyddssäd rekommenderas. Sådden utförs på våren. Vältning före och efter sådd. Grund myllning (max 10 mm). Utsädet skickas ut av sortägarna.

Vid sådd i skyddssäd används en tidig stråstyv kornsort, som sås med högst 150 kg per ha. Utsädet anskaffas av försöksutföraren. Anläggning kan ske utan skyddssäd om det bedöms ge en bättre etablering.

Vallfrö: Skickas ut av sortägarna.

Ympning: Lusernfröet skall ympas. Bästa metod är våtypning direkt före sådd. Lös upp ympmullen i väska. Filtrera med kaffefilter. Applicera ca 5 ml vätska i varje utsädespåse samma dag som sådden. Skaka om. Applicering kan ske med liten plastspruta som kan köpas på Apoteket. Bakteriekultur tillhandahålls av SLU; Växtproduktionsekologi.

Utsädesmängd: Se särskild utsädeslista.

Radavstånd: Normalt 12,5 cm

Rutfördelning: OBS! Följ den rutfördelning som finns angiven på fältkortet!

Ogräsbekämpning: Vid behov. Följ gällande rekommendationer.

Observationer och graderingar:

Före skyddssädens skörd antecknas:

Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA.SF)–

rutvis

Gradering av liggsäd i 0-100 procent (100 när grödan står rätt upp) (LOD)

– **rutvis**

På hösten

Gradering av vallbeståndets planttäthet i 0-100 procent av fullt bestånd i rader (se Allmänt om graderingar) (PL.SF) – **rutvis**. Graderas efter tillväxtens slut för att bedöma beståndets ingång på hösten.

Obs! Fyll i samtliga uppgifter som begärs på fältkortet.

Skörd av skyddssäd: Försök som anläggs med skyddssäd:

Bildas svår liggsäd skall skyddssäden snarast skördas och bortföras från försöksplatsen. Skyddssäden skördas för övrigt så fort den är mogen. Stubbhöjd omkring 15 cm

Kärnskördens storlek uppskattas på 500 kg/ha när, kärnan behöver således inte vägas.

Halm och övriga skörderester avlägsnas från försöksplatsen omedelbart efter skörden.

Fältkort:

Fältkort och listor laddas ner från Fältforsks hemsida eller via hemsidan från NFTS., länk [här](#). Kopiera fältkortet och sänd in det efter anläggningen av försöket, senast den 15 juni.

Slutversionen av fältkortet skall vara Växtproduktionsekologi tillhanda senast två veckor efter höstgraderingen. Graderingsdata skall också skickas in elektroniskt.

Fakturerering

Om R6-försök skickas fakturan till: SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 Uppsala. Ange referens 500MHG. Skicka också komplett fakturaunderlag direkt till magnus.halling@slu.se.

VALLÅREN

Redan anlagda försök 2012 och 2013 ligger kvar i den gamla databasen (Superbase) och resultat skall skickas in på samma sätt som tidigare. Anlagda försök 2014 (vall 1) finns i NFTS.

Liggtid: 3 vallår

Mätare: Anläggningen 2012-2014 har det varit sorten SW Nexus.

Antal block: Tre

Skötsel på våren: Tidigt på våren första vallåret avlägsnas eller vältas ev. skyddssädesstubb. Ev. förna bortträffas.

Observationer och graderingar:På våren:

Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA.SS) – **rutvis**.

Gradering av beståndets planttäthet i 0-100 procent av fullt bestånd i rader (se Allmänt om graderingar) (PL.SS) – **rutvis**. Graderas precis när tillväxten kommit igång för att bedöma beståndets övervintring.

Före första skörd:

Datum (mmdd) för begynnande knoppning antecknas (EPD?.BGN) – **ledvis**

Håll uppsikt när den tidigaste sorten uppnått begynnande knoppning och kontrollera därefter var annan/var tredje dag fram till skörd. OBS! Vänta inte på sent utvecklade sorter, försöket måste skördas i sin helhet när mätarsorten uppnått angivet utvecklingsstadium för skörd.

Vid varje skörd:

Botaniskt utvecklingsstadium (G?.LE) enligt skala 1-7 (i slutet av detta PM) för varje sort, endast en heltalssiffra – **ledvis**.

Botanisk uppskattning i 0-100 procent av insådd art (se Allmänt om graderingar och botanisk sammansättning) (LE?.EPW) – **rutvis**.

Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA?) – **rutvis**

Förekomst av sjukdomar och skadedjur i 0-100 procent (DIS?) – **rutvis**

Ange om möjligt vilken sjukdom eller skadedjur det gäller.

På hösten:

Gradering av beståndets planttäthet i 0-100 procent av fullt bestånd i raderna (PL.SF) – **rutvis**. Graderas efter tillväxtens slut för att bedöma beståndets ingång på hösten. Uppgifterna sparas och införs på nästa års fältkort (PL.SP).

Ange alla graderingar med endast ett tal i varje kolumn

Även om många värden är lika måste alla fyllas i.

Gödsling:

P och K tillförs årligen på våren, normgiva 30 kg P och 100 kg K per ha. Har vid anläggningen förrådsgödslats, tillförs P och K endast på våren i vall II och III. vid befarad brist av K innan vintern så läggs en giva efter sista skörd på 30 kg K.

Till blåusern ges inget kväve (N).

<u>Skörd:</u>	<u>Antal skördar:</u> 3 skördar per år i vall I-III <u>Första skörden:</u> vid mätarens beg. blomning (= stadium 5 i bifogad skala). Mätare – se fältkortet. <u>Andra skörden:</u> 20-30 juli <u>Tredje skörden:</u> 1-10 september Grönmassevikten för nettoparcellen i kg (Y?.KG) bestäms med 0,1 kg noggrannhet och noteras. Om vikten innehåller en tara eller måste räknas om måste det nogga framgå. <u>Beräkning av skördeyta.</u> För beräkning av nettobredden av den skördade parcellen läggs ett halvt radavstånd till från centrum från varje ytterrad. Exempel: Om parcellen har tolv rader med 12,5 cm mellan varje rad blir bredden $11 \cdot 12,5 \text{ cm} + 2 \cdot 6,25 \text{ cm} = 1,5 \text{ m}$. <u>Stubbhöjd</u> ca 8 cm.
<u>Provtagning:</u>	<u>Prov för ts-bestämning som också skall användas för kemisk analys i skörd 1 i vall 1 enligt särskild beställning:</u> Omedelbart efter skörden uttas från varje ruta ett representativt prov om ca 1 kg. Om plastpåsar med hål utnyttjas måste de läggas i en tät plastpåse. Proven vägs (helst med 10 g noggrannhet) och vikten antecknas. För platser med Haldrup med provtagare tas ett prov om ca 1 kg ut med den. Proven förtorkas vid högst 60°C och skickas av försöksutföraren till Agri Lab AB, Ärnevi 63, 755 97 Uppsala om så överenskommet. Beställ fraktsedel av Agrilab och ange deras kundnummer till posten så står de för frakten. Samordna helst frakten (samla ihop från flera försök och flera skördar) – vid större mängder beställ bur på 3 m³ av Posten – kostar ca 1 000 SEK. Agrilab hämtar preliminärt vid platserna i Linköping, Jönköping, Kalmar, Örebro och Västerås. Finns det andra lokala överenskommelser om var ts-analyser skall utföras så följs dessa, t.ex. att utföraren gör ts-analysen. OBS att ts-prover enligt särskild utskickad lista skickas till Agri Lab AB för NIR-skanning.
<u>Vid analys.</u>	Proven torkas till 60 °C i minst 24 h i skörd 1 vall 1 om kemisk analys. I övrigt 110 °C i 3 h eller 60 °C i minst 24 h för bestämning av ts-halten (DM?). OBS vikten på en tom plastpåse måste dras bort både från grönvikten och den torkade vikten när ts-halten bestäms. Avvakta beslut om kemisk analys i skörd 1 vall 1säsongen 2015. Proven kastas därefter.
<u>Fältkort och etiketter:</u>	Fältkort och listor laddas ner från Fältforsks hemsida eller via hemsidan från NFTS, länk här. Färdigskrivna etiketter skickas till utföraren. Kopiera fältkortet och sänd in det som en bekräftelse att försöket är igång senast den <u>15 juni</u>. Försöksresultaten insänds i första hand elektroniskt snarast efter höstgraderingen, så att de är Växtproduktionsekologi tillhanda senast två veckor därefter. Slutversionen av fältkortet samt graderings- och datalistor skickas också in.
Fakturerering	Om R6-försök skickas fakturan till: SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 Uppsala. Ange referens 500MHG. Skicka också komplett fakturaunderlag direkt till magnus.halling@slu.se. Om B6-försök faktureras sortrepresentanterna direkt.

Schema för bestämning av baljväxternas utvecklingsstadier

2005-02-06

Magnus Halling

OBS! Utvecklingsstadiet skall anges med endast en heltalssiffra.

Kod	Stadium	Beskrivning
1	Blad	Enbart blad och bladskaft
2	Stjälksträckning	Övervägande delen plantor har synliga internoder, dvs. minst 1 cm mellan bladskaftsfastena
3	Begynnande knoppning	Huvudstjälkens knoppsamling synlig åtminstone på några plantor
4	Knoppning	Enskilda knoppar i knoppsamlingarna synliga på flertalet plantor
5	Begynnande blomning	Öppna blommor är synliga på huvudstjälkens blomhuvud på några plantor
6	Blomning	Öppna blommor är synliga på sidogrenarnas blomhuvud på flertalet plantor
7	Överblommat	Blommorna på huvudstjälkens blomhuvud är avblommade och blomfoderbladen börjar mörkfärgas på flertalet plantor

